

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00524617
Ons Kenmerk : ODH-2018-00101126
Datum : **31 AUG. 2018**

Beschikking

Wijziging vergunning Waterwet

Onderwerp

Bij besluit van 5 november 2013, kenmerk ODH-2013-00006155, hebben wij op grond van de Waterwet aan Rijksgebouwendienst, Korte Voorhout 7 te 's-Gravenhage, een vergunning verleend voor het onttrekken en retourneren van grondwater ten behoeve van een open bodemenergiesysteem voor de klimaatbeheersing van Eurojust aan de Lodewijklaan (nu geadresseerd Johan de Wittlaan 9) te Den Haag. De percelen waarop de koude-/warmteopslag zich bevinden, zijn kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage, sectie N, perceelnummers 7571, 7572, 7573, 7574, 7589, 7667, 7668, 7728, 7729.

Op 9 juli 2018 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 6.4 van de Waterwet. De aanvraag betreft het wijzigen van de op 5 november 2013, kenmerk ODH-2013-00006155, verleende vergunning voor het open bodemenergiesysteem van Eurojust. De wijziging heeft betrekking op:

- Het toestaan van een vergroting van de vergunde hydrologische en geothermische effecten.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de vergunning in het kader van de Waterwet van 5 november 2013, kenmerk ODH-2013-00006155 te wijzigen;
- II. de wijziging van de vergunning te verlenen voor onbepaalde tijd;
- III. voorschrift 2.5 van de vergunning van 5 november 2013 te wijzigen en te laten luiden zoals opgenomen in deze beschikking;
- IV. De volgende documenten onderdeel te laten zijn van deze vergunning:
 - De aanvraagformulier ingediend via het Omgevingsloket Online (OLO) met als aanvraagnaam 'Bodemenergie Eurojust in 'Den Haag met kenmerk OLO 3790341, 9 augustus 2018;
 - Eurojust in Den Haag, Effectenstudie grondwatersysteem, kenmerknummer 62328/TA, 9 juli 2018, IF Technology B.V.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ir. L.P. Klaassen
Directeur Omgevingsdienst Haaglanden

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

2.5 Het gebruik van het bodemenergiesysteem leidt niet tot grotere of andere negatieve effecten op bij het grondwater betrokken belangen dan welke zijn beschreven in de onder punt IV van deze beschikking genoemde effectenstudie. De vergunninghouder toont dit aan door voor de ingebruikname van de inrichting, en telkens wanneer de inrichting wezenlijk wordt gewijzigd, de hydrologische effecten zoals beschreven in de onder punt IV van deze beschikking genoemde effectenstudie te verifiëren door middel van een hydrologische veldproef. De rapportage van de proef wordt uiterlijk 2 weken voorafgaand aan de ingebruikname of wijziging van de inrichting aan het bevoegd gezag gezonden.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Bij besluit van 5 november 2013, kenmerk ODH-2013-00006155, hebben wij op grond van de Waterwet aan Rijksgebouwendienst, Korte Voorhout 7 te 's-Gravenhage, een vergunning verleend voor het onttrekken en retourneren van grondwater ten behoeve van een open bodemenergiesysteem voor de klimaatbeheersing van Eurojust aan de Johan de Wittlaan 9 te Den Haag. De percelen waarop de koude-/warmteopslag zich bevinden, zijn kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage, sectie N, perceelnummers 7571, 7572, 7573, 7574, 7589, 7667, 7668, 7728, 7729.

Op 5 november 2013 is de vergunning Waterwet verleend voor het bodemenergiesysteem van Eurojust aan Johan de Wittlaan 9 te Den Haag (kenmerk ODH-2013-00006155). Op 5 maart 2018 is door een toezichthouder van de Omgevingsdienst Haaglanden geconstateerd dat de gemeten stijghoogteveranderingen uit de veldproef niet overeenkomen met de maximale vergunde stijghoogteveranderingen. Hierdoor zijn de hydrologische en geothermische effecten groter dan vergund is. Daarom is de wijzigingsvergunning gevraagd.

Op 19 juli 2018 hebben wij dan ook een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 6.4 van de Waterwet. De aanvraag betreft het wijzigen van de op 5 november 2013, kenmerk ODH-2013-00006155, verleende vergunning.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Het aanvraagformulier ingediend via het Omgevingsloket Online (OLO) met als aanvraagnaam 'Bodemenergie Eurojust in 'Den Haag met kenmerk OLO 3790341, 9 augustus 2018;
- Eurojust in Den Haag, Effectenstudie grondwatersysteem, kenmerknummer 62328/TA, 9 juli 2018, IF Technology B.V.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht is toegepast op deze beschikking.

adviezen

Bij deze procedure hebben wij betrokken:

- Burgemeester en wethouders van de Gemeente Den Haag / Afdeling Riolering en Waterbeheersing;
- Dijkgraaf en hoogheemraden van Hoogheemraadschap van Delfland.

Toetsingskader en grondslag beschikking

Op grond van artikel 6.4 van de Waterwet zijn wij bevoegd gezag om op deze aanvraag te beslissen. Bij de besluitvorming naar aanleiding van vergunningaanvragen krachtens de Waterwet dient volgens artikel 6.21 Waterwet rekening te worden gehouden met de doelstellingen in artikel 2.1 van de Waterwet. Provinciale Staten hebben op 29 juni 2016 het Regionaal Waterplan Zuid-Holland 2016 – 2021 vastgesteld. Dit Regionaal Waterplan bestaat uit de Visie Ruimte en Mobiliteit, de Voortgangsnota Europese Kaderrichtlijn

Water 2015 en het provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010-2015, voor zover dat ziet op hoofdstuk 4, 5 en bijlage 7 'Operationeel grondwaterbeleid'.

Op 26 juni 2018 is de Beleidsregel grondwatervergunningen Zuid-Holland 2018 vastgesteld. Deze regel is op 11 juli 2018 gepubliceerd en in werking getreden. Deze beleidsregel vervangt de bepalingen die in bijlage 7 over vergunningverlening zijn opgenomen. Het toetsingskader voor de afweging van de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen in het kader van bedoelde vergunningverlening is daarmee opgenomen in deze beleidsnotitie.

Motivering besluit

Om negatieve effecten van grondwateronttrekkingen en -retourneringen op het bodemsysteem, op grondgebruikfuncties of op andere onttrekkingen en ingrepen in de ondergrond te voorkomen, worden er voorwaarden gesteld aan grondwateronttrekkingen en -retourneringen die vergunningplichtig zijn in het kader van de Waterwet.

In ieder geval noemen het Waterplan in bijlage 7 en de Beleidsregel grondwatervergunningen Zuid-Holland 2018 voor een grondwateronttrekking en -retournering de volgende voorwaarden:

- de vergunningaanvrager moet inzicht verschaffen in de verwachte effecten (op strategisch zoet grondwatervoorraden, zoet/brak en brak/zout grensvlakken, maaiveld en maaiveldfuncties, andere systemen die gebruik maken van bodem grondwater en bodemverontreinigingen) van de grondwateronttrekking op het grondwatersysteem. Indien sprake is van negatieve effecten (ter beoordeling van de provincie) dient aangegeven te worden welke maatregelen getroffen zullen worden om de negatieve effecten te voorkomen of te compenseren;
- bodemenergiesystemen in milieubeschermingsgebieden voor grondwater worden niet vergund.
- bodemenergiesystemen waarvan de filterstelling zich bevindt in een watervoerend pakket waarin zich het zoet-brakgrensvlak bevindt worden niet vergund.
- er wordt geen onttrekkingsvergunning verleend als uit berekeningen blijkt dat het grensvlak tussen zoet en brak grondwater binnen 20 jaar vanuit een onderliggende scheidende laag het watervoerende pakket in wordt getrokken (zoute kwel);
- monobronnen zijn niet toegestaan in het eerste watervoerende pakket in strategische zoet grondwatergebieden;
- er wordt geen vergunning verleend voor een grondwateronttrekkingssysteem dat bestaat uit bronnen in twee verschillende watervoerende pakketten waarbij het grondwater uit deze pakketten wordt gemengd;
- thermische energiesystemen moeten gesloten zijn, zodat er via het systeem geen verontreinigingen in de bodem kunnen komen;
- een warmteoverschot is niet toegestaan;
- er wordt niet meer koudeoverschot toegestaan dan nodig. Uit de aanvraag dient te blijken dat het aangevraagde koudeoverschot reëel is.
- de temperatuur van het te infiltreren water mag in pieken maximaal 30 °C bedragen, mits de gemiddelde temperatuur van het te infiltreren water 25 °C of lager bedraagt;
- om interactie met functies in het eerste watervoerende pakket te voorkomen, moeten open bodemenergiesystemen in stedelijk en glastuinbouwgebied uitwijken naar een dieper gelegen watervoerend pakket;
- negatieve interferentie, waardoor rendementen verliezen zullen optreden bij andere systemen, dient zoveel mogelijk voorkomen te worden;
- bij een vergunningaanvraag dient informatie gevoegd te zijn waaruit lijkt dat er overeenstemming is met de projectontwikkelaar/eigenaar van een bouwproject waarop de aangevraagde activiteit betrekking heeft.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Beschrijving project en te verwachten effecten

De vergunning is vergund voor een systeem bestaand uit twee doubletten, is gerealiseerd in het combineerde tweede en derde watervoerende pakket en is gelegen in stedelijk gebied. De locatie is niet gelegen in een milieubeschermingsgebied voor grondwater. Het grondwatercircuit (putten en transportleidingen) wordt luchtdicht en onder een overdruk ten opzichte van de atmosfeer gehouden, waardoor het grondwater niet in contact komt met de lucht of met het oppervlaktewater.

Uit de aanvraag tot wijziging van de vigerende vergunning blijkt dat de vergunde maximale stijghoogteverandering in het opslagpakket (gecombineerde tweede en derde watervoerende pakket) lager is dan de gemeten stijghoogteverandering (4 m in plaats van 4,7 m). Een hoger stijghoogte verandering veroorzaakt grotere hydrologische en hydrothermische effecten.

Het hydrologische invloedsgebied in het opslagpakket (dit is het gebied waarbinnen de stijghoogteverandering groter dan 0,05 m is) zal door hoger stijghoogteverandering in het opslagpakket groter zijn dan in de vigerende vergunning (1.080 m in plaats van 550 m). Binnen het berekende hydrologische invloedsgebied bevindt zich het bodemenergiesysteem van Europol. De maximale extra stijghoogteverandering als gevolg van het bodemenergiesysteem van Eurojust ter plaats van de bronfilters van Europol bedraagt 0,28 m. Dit is hoger dan hetgeen vergund is (0,1 m), maar nog steeds dermate gering dat dit in de praktijk geen effect heeft op de bedrijfsvoering en het rendement van het bodemenergiesysteem van Europol. De berekende maximale verandering van de grondwaterstand en de stijghoogteverandering in het eerste watervoerende pakket blijven kleiner dan 0,05 m. Dit betekent dus geen nadelige effecten voor natuur, groen, landbouw, houten palen, archeologie en aardkundige waarden.

De berekende eindzetting is hoger dan berekend in de vergunde situatie (13 mm in plaats van 1mm). Deze geringe berekende eindzetting en het daarmee gepaard gaande zettingsverhang veroorzaken naar verwachting geen schade aan gebouwen, funderingen of wegen.

Het hydrothermische invloedsgebied (dit is het gebied waarbinnen de temperatuur minimaal 0,5 °C afwijkt van de natuurlijke grondwatertemperatuur door toedoen van het systeem) zal theoretisch gezien door een hoger stijghoogteverandering groter zijn dan in de vigerende vergunning is aangegeven. In de gewijzigde situatie bedraagt het maximale geothermische invloedsgebied bij de bronnen echter circa 105 m (in plaats van 130 m in de vergunde situatie). Het berekende thermische invloedsgebied is kleiner dan berekend in de effectenstudie uit 2013. Dit wordt veroorzaakt door iets grotere filterlengtes en doordat in de effectenstudie uit 2013 de waterverplaatsing in de zomer en de winter verkeerd om aangenomen is. Hierdoor was sprake van een energetische onbalans (koude-overschot) en een overschatting van de grootte van de koude bel.

Conclusie

Op grond van de aanvraag, komen wij tot de conclusie dat de beoogde wijzigingen van de grondwateronttrekking en –retournering niet in strijd zijn met het provinciaal beleid, alsmede de doelstelling zoals bedoeld in artikel 2.1 van de Waterwet. Wij zien dan ook geen bezwaren tegen het verlenen van de aangevraagde wijzigingsvergunning.

BEGRIPPENLIJST

In dit besluit wordt verstaan onder:

Bevoegd gezag:	Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl .
Bodemzijdig deel bodemenergiesysteem:	Het geheel van de grondwateronttrekkings- en infiltratieputten, het bijbehorend leidingwerk in de bodem en in het pand tot aan de warmtewisselaar, de grondwaterpomp(en), spoelwatervoorziening en de bijbehorende meet- en regeltechniek.
Bron/put:	Een buis met een geperforeerd deel die in de bodem wordt gebracht om grondwater te onttrekken of een vloeistof in de bodem te brengen. Onder een put wordt veelal verstaan het boorgat met de bron, peilbuizen, filtergrind, kleistoppen, aanvulgrond, pomp, leidingen en afwerking bovengronds.
Calamiteit:	Een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis (betrekking hebbende op de onttrekkingsinstallatie dan wel de infiltratie-installatie) of dreiging daarvan, waarbij er sprake is van dermate grote schade aan het milieu, dat direct en professioneel ingrijpen noodzakelijk is.
Cluster van bronnen:	een cluster bronnen bestaat alleen uit koude bronnen of alleen warme bronnen, welke zo dicht bij elkaar staan dat ze één thermische bel vormen.
Filter:	Het geperforeerde deel van een onttrekkings- of injectiebron of van een peilbuis waardoor het water de bron of peilbuis in of uit kan stromen.
Gebouwszijdig deel bodemenergiesysteem:	Het geheel van de warmte- en koude-afgiftebronnen in het gebouw, het bijbehorende leidingwerk in het gebouw tot en met de warmtewisselaar, de bijbehorende circulatiepompen en de bijbehorende meet- en regeltechniek.
Inrichting:	Een inrichting of werk, bestemd tot het onttrekken en/of injecteren van grondwater.
NAP:	Normaal Amsterdams Peil

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

- Peilbuis:** Een buis met een geperforeerd deel die in de bodem wordt geplaatst om de grondwaterstand of stijghoogte te meten, de bodemtemperatuur te meten of grondwatermonsters te nemen.
- Waarnemingsput:** Een boorgat, niet zijnde een boorgat ten behoeve van een bron/put, waarin één of meerdere peilbuizen zijn geplaatst. Met behulp van deze peilbuizen kunnen stijghoogten, grondwaterstanden en grondwatertemperatuur gemeten worden. Tevens kunnen uit de peilbuizen grondwatermonsters genomen worden.
- Weerstandbiedende laag:** Dit is een bodemlaag, veelal bestaande uit klei en/of veen, waar het grondwater niet goed doorheen kan stromen.

OVERIGE TOELICHTINGEN

Aandachtspunten

Wij zijn bevoegd de vergunning in te trekken indien:

- de verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken, dat op de vergunningaanvraag een andere beslissing zou zijn genomen indien bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
- daarvan gedurende drie achtereenvolgende jaren geen gebruik is gemaakt;
- aan het onttrokken en geretourneerde water een andere bestemming wordt gegeven dan in de vergunning staat vermeld;
- de aan de vergunning verbonden voorschriften niet in acht worden genomen;
- blijkt uit omstandigheden of feiten, dat in verband met de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen de grondwateronttrekking en -retournering in haar geheel dan wel gedeeltelijk niet langer toelaatbaar wordt geacht.

Door het verlenen van de vergunning wordt niet vooruitgelopen op enig andere, door het provinciaal bestuur krachtens de wet of een provinciale verordening dan wel krachtens eigendomsrecht van de provincie over deze aangelegenheid eventueel te nemen beslissing.

Wettelijke regeling ten aanzien van ongewone voorvallen

Indien zich ten gevolge van de onttrekking een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan, waardoor nadelige gevolgen voor het watersysteem, waaronder de chemische kwaliteit van grondwaterlichamen, zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, treft de houder van de inrichting onmiddellijk de maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd om de gevolgen van het ongewone voorval te voorkomen of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

De houder van de inrichting waarbij zich een ongewoon voorval als bedoeld in de Wet bodembescherming (Wbb) voordoet of heeft voorgedaan, meldt dat voorval zo spoedig mogelijk aan het bevoegd gezag Wbb. De houder van de inrichting verstrekt het bevoegd gezag Wbb tevens, zodra zij bekend zijn, de gegevens met betrekking tot:

- de omvang en de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;
- de maatregelen die genomen zijn of worden overwogen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.